

Er kan meer dankzij het slim combineren van inspanningen en middelen

Op 6 juni komen zo'n 80 deelnemers samen in Utrecht op de kennisdelingbijeenkomst 'Thuiszitters en combinatie middelen onderwijs-jeugdhulp', georganiseerd door het Steunpunt Passend Onderwijs in het kader van de Landelijke Actieweek Thuiszitters.

De deelnemers zijn grotendeels afkomstig uit het onderwijs en gemeenten, maar er zijn ook enkele ouders en één thuiszitter. Projectleider Mike Jolink heet hen van harte welkom namens het Steunpunt Passend Onderwijs. Hij kondigt de twee hete hangijzers aan waaraan de zaal de handen na vandaag hopelijk minder dan voorheen zal branden: de financiering van het grijze gebied tussen jeugdhulp en onderwijs enerzijds en de zo hardnekkige problematiek van thuiszitters anderzijds. Het eerste onderwerp wordt door Vincent Fafieanie van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) in de verf gezet.

Complexe materie

"We gaan het dus hebben over geld", zo begint Fafieanie zijn presentatie. "Een factor die helaas heel bepalend kan zijn voor de relatie tussen onderwijs en zorg, niet zelden meer dan de inhoud." Om het terrein af te bakenen, schetst Fafieanie de wettelijke kaders en de niveaus en vormen van

samenwerking tussen de betrokken partijen. De grondslag voor een onderwijs-zorgarrangement is enerzijds onderwijsfinanciering en anderzijds een (medische) zorgindicatie vanuit de gemeente, de zorgverzekeraar, of – in het kader van de Wet langdurige zorg (WLZ) – het zorgkantoor.

In een ‘op overeenstemming gericht overleg’ (OOGO) tussen samenwerkingsverbanden passend onderwijs (swv) en gemeenten moet vervolgens de financiering geregeld worden. Hoe meer swv’s en gemeenten daarbij betrokken zijn, hoe complexer dat wordt. Eenmaal toegekende zorgmiddelen kunnen vervolgens op verschillende manieren worden toegekend: volgens het schoolmodel, het expertisemodel en het leerlingenmodel – of een hybride vorm van deze modellen.

Ook zijn er drie bekostigingswijzen mogelijk: productiebekostiging (afrekenen per uur), resultaatbekostiging (persoonsgebonden, maar niet voorzieningsgebonden) en populatiebekostiging (meer zekerheid voor voorzieningen, meer continuïteit). Maar ook hier komen mengvormen voor. Kortom, besluit Fafieanie: samenwerken op dit terrein is niet bepaald vanzelfsprekend, maar gelukkig vinden alle betrokken partijen elkaar steeds beter. Daarvan krijgen we nu twee aansprekende voorbeelden.

Vertrouwen en creativiteit

Het eerste voorbeeld komt van Onderwijscentrum Leijpark in Tilburg, een school voor ‘veerkrachtig onderwijs’ voor so en vso. Schoolleider Rik Aarden vertelt over de pilot ‘Zorg in Onderwijs’ (ZiO) en hoe vertrouwen en creativiteit tot meer ruimte voor de professionals hebben geleid. Sinds de nieuwe wetgeving is de zorgvraag (met betrekking op de Jeugdwet en WLZ) op Onderwijs centrum Leijpark, met 400 kinderen van 4 tot en met 20 jaar, ‘gigantisch toegenomen’, aldus Aarden. Voor de 1-op-1-begeleiding van de kinderen is het onderwijsbudget dan ook bij lange niet toereikend.

De inzet was navenant versnipperd en inefficiënt, met tegenstrijdigheden tussen het zorgplan en het schoolplan dat voor elk kind opgemaakt moest worden. De zorg was aanbodgericht in plaats van vraaggericht, en er was veel onrust in de klassen vanwege steeds weer andere zorgpartners die er in- en uitliepen. Onderwijscentrum Leijpark had bovendien te maken met zo’n 17 gemeenten en 10 samenwerkingsverbanden. Hoogste tijd om met de gemeente Tilburg, in gesprek te gaan.

De wethouder in kwestie bleek vol mee te denken en mee te werken: ‘Kom met een voorstel en zet maar hoog in.’ Dat is de pilot ZiO geworden, waarin ook kinderen zonder indicatie maar die wel degelijk veel zorg nodig hebben, terecht kunnen. Het is letterlijk en figuurlijk klein beginnen: per 1 april 2019 staat er 1 extra fte voor 30 uur per week voor 3 kleuterklassen. Voor de financiering wordt een beroep gedaan op een subsidie uit het regionaal innovatiemiddelen. Er staan nog wat kwesties open – zoals de opname van bestaande Jeudwerk- en WLZ-indicaties, de monitoring en de betrokkenheid van de swv’s – maar Aarden heeft alle vertrouwen dat in 2021 de hele school van de nieuwe aanpak profiteert.

Einstein in Fryslân

Directeur Anja Biemans van het swv Fryslân-Noard neemt de zaal mee naar de Einsteinklas, een samenwerkingsverband van een reguliere school (AMS Franeker), een vso-school (RENN4), de gemeente Waadhoeke en 'educatieve begeleider' Horizon. Biemans schetst kort de aanleiding. Met de start van passend onderwijs in 2014 was er geen dekkend aanbod meer voor een groep havo-vwo-leerlingen met een autismespectrumstoornis (ASS). Gemeenten wilden niet meer betalen voor een zorgboerderij waar AMS gebruik van maakte voor die leerlingen: 'Biedt die zorgboer nou onderwijs of zorg?'

Kortom: gedoe, waar de kinderen niet de dupe van mochten worden. Vandaar de pilot 'Einsteinklas', sinds mei 2018, in een apart noodlokaal. Voor de kosten van het onderwijs tekenen AMS en het swv (onder meer 2,7 fte) en voor de zorg de gemeente Waadhoeke (0,9 fte). Het swv put voor de financiering onder meer uit een Innovatiefonds. Op basis van bijna één jaar ervaring lijkt dat de onderwijscomponent hiermee dekkend te zijn. De zorgcomponent lijkt iets groter te moeten worden.

Het project wordt nauwkeurig gemonitord door de betrokken partijen. Indicatoren zijn de tevredenheid van ouders en leerlingen, de resultaten van de leerlingen en de verwijzingen c.q. de uitval van leerlingen; en die indicatoren wijzen allemaal de goede kant op.

De eerste resultaten

Het tweede grote agendapunt is de presentatie van de voorlopige resultaten van een onderzoek naar thuiszitten, uitgevoerd door onderzoeksbureau Regioplan. Omdat het rapport nog niet definitief is, mag er nog niets over naar buiten worden gebracht. Het voorproefje dat de aanwezigen krijgen, is dan ook exclusief voor hen en moet binnenskamers blijven.

Wat in dit verslag wel vermeld mag worden, is dat de zaal gevraagd wordt om aan het onderzoek mee te werken door ter plekke op een aantal vragen antwoorden te geven. Die zullen worden meegenomen in het definitieve rapport. Gespreksleider Jos Lubbermans van Regioplan leidt de exercitie door gebruik te maken van PrimoForum, een digitale tool om groeps kennis met elkaar te delen. In negen subgroepen van circa acht personen discussiëren de deelnemers en geven ze antwoord op vragen als: wat zijn de drie thema's (uit een lijstje van 13 thema's) met de grootste uitdaging voor een sluitende aanpak in uw regio? Wat heeft u daarvoor nodig – en van wie? En wat is het eerste waar uw regio morgen mee aan de slag moet gaan? De antwoorden worden in al hun diversiteit op het grote scherm in de zaal geprojecteerd, maar blijven dus nog even geheim ... Het rapport van Regioplan verschijnt eind juni. We houden u op de hoogte!